

فراخوان مقاله

کنگره ملی مدیریت و برنامه ریزی شهری نوین National Congress of innovative management and urban planning

ایران - تهران - دانشگاه تهران
۲ شهریور ماه ۱۳۹۶

ارزیابی و تحلیل مؤلفه‌های تاب‌آوری اجتماعی و اقتصادی در شهر ارومیه

امیر مدرومی^{۱*}، دکتر امید مبارکی^۲، دکتر مرضیه اسمعیل‌پور^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری دانشگاه مراغه (amir.madroomi@gmail.com)

۲- استادیار جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری دانشگاه مراغه (omidmobaraki@gmail.com)

۳- استادیار جغرافیای طبیعی دانشگاه مراغه (s.esmaeilpour@gmail.com)

چکیده

شهرنشینی از از خصوصیات بارز جهان امروز است و اکثر جوامع انسانی در شهرها ساکن هستند. بیشتر شهرها و مراکز سکونتگاهی در مکان‌هایی استقرار یا بنا شده‌اند که در معرض انواع مخاطرات طبیعی و یا مخاطرات انسان‌ساخت بر اثر دخالت‌ها و پیشرفت‌های تکنولوژی بشری قرار دارند، که این چالشی اساسی در دستیابی جوامع شهری به توسعه پایدار می‌باشد. نگرشی که تا به امروزه در برنامه‌ریزی شهری و مدیریت بحران در برخورد با سوانح وجود داشته نگرش مقابله‌ای و کاهش آسیب‌پذیری بوده است، در این میان در حال حاضر رویکرد تاب‌آوری دیدگاه جدیدی است که به جای تمرکز بر کاهش آسیب‌پذیری و نگاه مقابله‌ای به افزایش تاب‌آوری و انعطاف‌پذیری شهرها در برابر مخاطرات طبیعی و انسانی تأکید می‌کند. هدف از انجام این تحقیق سنجش و ارزیابی میزان تاب‌آوری اجتماعی و اقتصادی شهر ارومیه می‌باشد. برای انجام این پژوهش از مطالعات کتابخانه‌ای- اسنادی، پیمایشی (پرسشنامه) و نظرات متخصصین شهری برای تکمیل پرسشنامه استفاده شده است و هم‌چنین جهت تحلیل داده‌ها و اطلاعات، نرم‌افزار SPSS به کار گرفته شده است. نتایج حاصل از T تک نمونه‌ای برای سنجش مطلوبیت تاب‌آوری اجتماعی در شهر ارومیه نشان می‌دهد بین حد مبنا (۳) و مقدار محاسبه شده (۳,۲۰) اختلاف معناداری ($\text{Sig}=0.054$) وجود ندارد. از آنجایی که مقدار حساب شده بیش از حد استاندارد است نتیجه می‌گیریم وضعیت تاب‌آوری اجتماعی شهر ارومیه در حد نسبتاً مطلوب قرار دارد. نتایج حاصل از T تک نمونه‌ای برای سنجش مطلوبیت تاب‌آوری اقتصادی نشان دهنده این است که بین حد مبنا (۳) و مقدار محاسبه شده (۲,۵۱) اختلاف معناداری ($\text{Sig}=0.000$) وجود دارد. چون که مقدار محاسبه شده کمتر از حد استاندارد می‌باشد. بنابراین وضعیت تاب‌آوری شهر ارومیه در شاخص اقتصادی در حد نامطلوب قرار دارد.

کلمات کلیدی: ارومیه، تاب‌آوری، اجتماعی، اقتصادی

مقدمه

بلایای اتفاق افتاده در سالیان اخیر بیانگر این موضوع است که جوامع و افراد به صورت فزاینده آسیب‌پذیرتر شده و ریسک‌ها نیز افزایش یافته‌اند. با این حال کاهش ریسک و آسیب‌پذیری اغلب تا بعد از وقوع سوانح نادیده انگاشته می‌شوند.